

INTERPELLATION 5/2005 rd

Moderering av Fortum Abp:s incitamentprogram

Till riksdagen

Regeringen Vanhanen och Heinäluoma har vägrat verka för moderering av incitamentprogrammen för ledningen i Fortum Abp, som ägs av staten till över 50 procent. Därigenom godkänner regeringen slutresultatet av incitamentprogrammen.

Ändå handlar det om en förmån värd en halv miljard euro utöver en hög lön som betalas till en relativt liten grupp av bolagets anställda. Denna extraförmån genereras av någonting helt annat än utmärkt ledningskompetens eller annan kompetens som bidragit till företagets framgång.

I fallet Fortum handlar det inte bara om regeringens attityd till optionsprogram och andra incitament för ledningen. Också ägarstyrningen saknar linje då man kan höja elpriset med 19 procent utan att det motiveras av kostnadsutvecklingen. Både höga elpriser och oskäligen optionsförmåner betalas i slutändan av den vanliga konsumenten.

Regeringen har inte utnyttjat den möjlighet som finns inbyggd i incitamentssystemet för ledningen, att beakta effekten av exceptionella förhållanden. Inte heller har regeringen i bolagets styrelse gått in för en nedskärning av ledningens och nyckelpersonernas oskäligen optionsinkomster.

Det är fullständigt ohållbart att regeringen vägrar agera i en situation som konstateras tveklöst oskäligen och ogrundad. Så är fallet med Fortum!

Oviljan att ingripa beror inte på slumpen. Det är ett led i regeringen Vanhanen och Heinäluo-

mas konsekventa politik där man inte motverkar utan tvärtom godkänner en tilltagande ojämlikhet och där regeringen genom sina egna åtgärder relaterade till skattepolitiken och övrig politik gynnar en ökad ojämlikhet.

Således har regeringen genomfört överdimensionerade skattelättnader som gynnar de välbemedlade och sänkt skattesatsen på kapitalinkomster. Regeringen har för avsikt att slopa förmögenhetsskatten för några tiotusental personer 2006. Dessutom avser regeringen att ur inkomstskatteskalen slopa en inkomstklass som ett steg på vägen mot proportionell skatt. Den bärande tanken med proportionell skatt är att lindra skatten för höginkomsttagare samtidigt som man av brist på pengar tvingas skära ner på de tjänster som behövs i medborgarnas dagliga liv.

De färskaste slutgiltiga beskattningssuppgifterna för 2004 visar tydligt att inkomster och förmögenhet fördelas ojämlikt än förr. Utöver hög lön får direktörerna i storbolag optioner och andra belöningar som kan uppgå till flera årslöner. Trots det vägrar regeringen Vanhanen och Heinäluoma genom beskattningen jämna ut skillnader i inkomster och arbetar i stället för att slopa förmögenhetsskatten, som i fjol inbringade staten 130 miljoner euro i skatteinkomster och som betalas endast av något tiotals tusen av landets rikaste personer. Staten vill t.ex. inte åtgärda de djupa orättvisorna i arvsbeskattningen. Ändå betalas inkomstskatt också på tämligen små förmånsinkomster, låt vara att enbart full folkpension är skattefri.

Samtidigt som en fåtalig skara lever i överflöd under regeringen Vanhanens särskilda beskydd är många tvungna att tackla den osäkerhet som ett liv med snuttjobb och deltidsjobb innebär, leva på obefintliga bidrag eller studera på skuld utan garantier om en framtida anställning. En betydande mängd finländare lever under fattigdomsgränsen samtidigt som regeringen inte vill ingripa i statsbolagets oskäliga optionsförmåner.

Statens planer på en ökning av serviceavgifterna inom social- och hälsovården tillspetsar ojämlikheten ytterligare. Den redan genomförda läkemedelsersättningsreformen ökar belastningen för de kroniskt sjuka som redan nu har höga medicinkostnader och andra sjukdomsrelaterade kostnader.

De minsta förmånerna, såsom arbetsmarknadsstödet, höjer regeringen Vanhanen över huvudet inte, eller också beviljas helt obetydliga förhöjningar, t.ex. i fråga om folkpensionen.

En grundpelare för vårt sociala trygghetssystem utöver en tryggad försörjning är att alla ska ha tillgång till social- och hälsovårdstjänster. Till följd av kommunernas ekonomiska problem är den kommunala tjänsteproduktionen allvarligt hotad och inom kommunerna väntas ingen förbättring. Tvärtom tillspetsas situationen i allt fler kommuner och överallt i landet. Att tillgången på service försvåras berör mest fattiga barnfamiljer, äldre personer, arbetslösa och till och med vanliga löntagare som inte i likhet med höginkomstta-

garna har möjligheter att köpa sin service själva. Regeringen arbetar för nedläggning av små skolor och en lag om spartvång för kommuner i trångmål. Genom dessa avgifter och inbesparingar i service finansieras skattelättnader för höginkomsttagarna och de förmögna.

Det är upprörande att regeringen Vanhanen, som omfattar landets största kommunpartier, inte tar ansvar för kommunernas ekonomi och service. Tvärtom har regeringspartierna fullständigt svikit sina löften i kommunalvalet för ett år sedan, för att inte tala om löfterna inför riksdagsvalet.

Utvecklingen mot ökad ojämlikhet kan åtgärdas genom beskattning, sysselsättningspolitik och social trygghet samt genom att medborgarna erbjuds tillräcklig service av hög kvalitet. Regeringen Vanhanen och Heinäluoma vill däremot öka ojämlikheten.

På grund av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Har regeringen för avsikt att vidta åtgärder för att moderera incitamentprogrammen för ledningen i Fortum, där staten har ägarmajoritet, och i övrigt omvärdera sin politik så att ojämlikheten inte ökas utan minskas med hjälp av beskattning, sysselsättningspolitik, social trygghet och välfärdstjänster?

Helsingfors den 11 november 2005

Martti Korhonen /vänst
Kari Uotila /vänst
Outi Ojala /vänst
Annika Lapintie /vänst
Markus Mustajärvi /vänst
Matti Kangas /vänst
Mikko Kuoppa /vänst
Minna Sirnö /vänst
Iivo Polvi /vänst
Jaakko Laakso /vänst
Pentti Tiusanen /vänst
Veijo Puhjo /vänst
Matti Kauppila /vänst

Unto Valpas /vänst
Suvi-Anne Siimes /vänst
Esko-Juhani Tennilä /vänst
Mikko Immonen /vänst
Sari Essayah /kd
Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Päivi Räsänen /kd
Raimo Vistbacka /saf
Timo Soini /saf
Tony Halme /saf